

Рекомендації щодо дій населення за сигналом оповіщення «Повітряна тривога»

Щоб привернути увагу, до населення доводиться сигнал оповіщення «Увага всім!». Його вмикають через електричні сирени, які дублюються протяжними гудками інших звукових пристроїв суб'єктів господарювання та транспортних засобів.

Після цього через ЗМІ (радіо, телебачення тощо) до населення доводиться сигнал «Повітряна тривога» та порядок дій за цим сигналом.

З моменту подачі сигналу для вжиття заходів захисту може бути всього лише кілька хвилин. Ці хвилини надзвичайно дорогоцінні і їх треба використовувати з максимальною ефективністю.

Почувши сигнал «Повітряна тривога», необхідно:

а) перебуваючи вдома:

1. ввімкнути приймач радіотрансляційної мережі, телевізор, радіоприймач і уважно прослухати інформацію, яка поступила;
2. при можливості попередити сусідів і самотніх людей, що мешкають поруч;
3. закрити вікна, вимкнути усі електричні прилади та нагрівальні прилади, перекрити квартирний газовий вентиль, загасити печі, вимкнути світло;
4. швидко одягнутися та одягти дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номер домашнього телефону;
5. взяти індивідуальні засоби захисту, завчасно підготовлений запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди.

У разі відсутності в радіусі 500 м від будинку захисної споруди використовуйте для укриття підвальне приміщення під будинком.

Ні в якому разі не можна після сигналу «Повітряна тривога» залишатися в будинках, особливо на верхніх поверхах, адже внаслідок вибуху вони будуть руйнуватися від впливу ударної хвилі.

- зайняти місце у захисній споруді та виконувати вимоги старшого (коменданта): не палити, не смітити, голосно не розмовляти, дотримуватися спокою і порядку, обов'язково допомагати дітям, літнім людям та інвалідам;
- уважно слідкувати за розпорядженнями та сигналами оповіщення.

До ускладнення обставин необхідно з'ясувати у консультаційному пункті житлово-експлуатаційного органу (КП, ЖЕК, БУ, ОСББ тощо) або органу місцевого самоврядування (селищної, сільської ради):

- прогнозовані надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру і порядок дій населення при їх виникненні;
- маршрути евакуації (якщо вона передбачається) у безпечний район;
- місце розташування найближчої захисної споруди, у якій можна укритися.

У разі загрози життю та здоров'ю необхідно потурбуватися про наявність:

1. найпростіших засобів індивідуального захисту (респіратор, ватно-марлева пов'язка, протипилова тканинна маска тощо);
2. найпростіших засобів медичної допомоги (бинт, йод, джгут, перекис водню, нашатирний спирт, знеболювальні засоби тощо).

У хвилини небезпеки кожному громадянину необхідно мобілізувати себе, проявити мужність, самовладання та діяти максимально швидко.

б) перебуваючи на роботі:

1. виконати заходи, передбачені на цей випадок Планом дій та Інструкцією, діяти за вказівками керівництва суб'єкта господарювання;
2. швидко, без паніки зайняти місце у захисній споруді (сховищі, підвальному приміщенні) та виконувати вимоги старшого (коменданта).

Перебуваючи у громадському місці, потрібно вислухати вказівки адміністрації громадського місця та діяти відповідно до них (йти в зазначені сховища або укриття).

Що робити під час артобстрілу. Пам'ятка від ДСНС України

1. Тим, хто знаходиться на вулиці:

- впасти на землю, закрити голову руками, відкрити рота – це убезпечить від контузії при близькому розриві снаряду;
- поглянути на всі боки, знайти поблизу укриття, з боку, що протилежний тому, звідки стріляють:
  - а) під'їзд будинку;
  - б) підземний перехід;
  - в) вздовж високого бордюру або фундаменту паркана.
  - г) у оглядовій ямі відкритого (на повітрі) гаража або СТО;
  - д) у ямах-«воронках», що лишилися від попередніх обстрілів;
- у проміжку між пострілами перебігти в укриття;
- заскочивши у під'їзд, зачинити за собою двері, притулитися в кутку, при можливості сховатися під сходами, але не напроти вікна.

Якщо обстріл застав вас у маршрутці, тролейбусі або трамваї, слід негайно залишити транспорт, відбігти від дороги у напрямку «від будинків та будівель» і лягти на землю.

Якщо у полі зору немає укриття, просто лягайте на землю та лежіть, закривши голову руками! Переважна більшість снарядів та бомб розриваються у верхньому прошарку ґрунту або асфальту, тому осколки на момент вибуху розлітаються на висоті не менш 30-70 см над поверхнею.

Не придатні для укриття місця під різноманітною технікою (під вантажівкою, автобусом, автомобілем).

2. Тим, хто знаходиться у квартирі:

– узяти завчасно підготовлені речі та спуститися в укриття або підвал;

– при переході в укриття діяти згідно з п. 1.

У квартирі найбільш міцними місцями є кути, особливо несучих стін (туалет, ванна кімната, коридор). Лягти на підлогу, накривши голову подушкою. Металеві двері товщиною 3 мм та більше захистять від дрібних осколків.

Після закінчення обстрілу:

Залишаючи місце укриття, не розслабляйтеся. Тепер уся ваша увага повинна бути зосереджена на погляді собі під ноги! Не піднімайте із землі ніяких незнайомих вам предметів. Уся увага – дітям та підліткам. Не дозволяйте їм піднімати будь-що з-під ніг!

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДІЙ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТУ

Останнім часом почастишали випадки виявлення предметів на сходових площадках, біля дверей квартир, в установах, у громадському транспорті та місцях скупчення людей, які можуть виявитися вибуховими пристроями.

Слід пам'ятати, що для камуфляжу вибухових пристроїв можуть бути використані звичайні побутові предмети: портфелі, валізи, сумки, пакунки, пакети, згортки, мішки, ящики, коробки, іграшки тощо, зовнішній вигляд яких може приховувати їх справжнє призначення.

Ознаками підозрілих предметів, які можуть виявитися вибуховими пристроями, можуть бути: наявність дротів, малої антени, скотчу, підозрілих звуків (цокання годинника, клацання), джерел електричного живлення (батарейок, акумуляторів) або розтяжки з дроту (шпагату, мотузки), незвичне розміщення предмету, а також не властивий специфічний запах.

Батьки та дорослі є відповідальними за життя та здоров'я дітей, тому необхідно роз'яснювати їм, що будь-який підозрілий предмет, знайдений на вулиці (в під'їзді), може становити реальну небезпеку для їх життя та здоров'я.

При виявленні підозрілого предмету у під'їзді будинку:

- не залишати без уваги річ, яка не повинна перебувати у під'їзді;
- опитати сусідів, щоб виявити власника або особу, яка цю річ залишила;
- у разі якщо власник не виявлений, негайно повідомити про знахідку чергові служби МВС, СБУ, ДСНС та місцевого підрозділу з питань цивільного захисту.

При виявленні підозрілого предмету у громадському транспорті:

- не залишати без уваги забуту або бездоглядну річ;
- звернути увагу людей, що знаходяться поруч, на річ та опитати їх, намагаючись встановити власника, або особу, яка могла цю річ залишити;
- у разі якщо власник не встановлений, негайно повідомити про знахідку водія (машиніста) транспортного засобу.

При виявленні будь-де (у тому числі на об'єктах) підозрілого предмету необхідно: не вчиняти ніяких дій: не чіпати, не відкривати та не переміщувати його; зафіксувати час його виявлення; не використовувати мобільні телефони та засоби радіозв'язку; обов'язково дочекатися прибуття оперативно-слідчої групи, фахівців МВС і ДСНС та вказати місце знаходження підозрілого предмету; домогтися щоб люди відійшли на безпечну відстань від знахідки.